

Standardi kehtestamine

<http://www.surveylang.org/Project-development-areas/Standard-setting.html>

Euroopa keeleoskusuuring (*The European Survey on Language Competences (ESLC)*) on paljuski põhjanev projekt. Väljaarendatud keeletestid ning tasemepiiride ja standardite kehtestamine on parim näide koostööst, mille tulemusel on jõutud funktsionaalse keeleoskuse valiitse, järjekindla ja võrreldava mõõtmisvahendini viies Euroopas enim õpitavas keeles.

Keeleoskusuuring ja Euroopa keeleõppe raamdokument (RD)

Keeleoskusuuringu tulemused esitatakse RD mõistete keeles.

Alates avaldamisest 2001. aastal on RD-st saanud nii Euroopas kui ka kaugemal keelepoliitika põhivahend, millele tuginevad õpieesmärgid ja õppekavad.

Nüüd peavad Euroopa keeletestijad lisaks väidetele esitama tõendusmaterjalid, et nende eksamid ka tegelikult RD tasemetele vastavad.

Euroopa Nõukogu koostas 2008. aastal keeleeksamite RD-ga sidumise käsiraamatu. Siiani aga vaidlevad keeletestijad selle üle, millised materjalid kõige veenvamalt tõendavad eksami sidusust RD tasemetega ning mida need tasemed tegelikult tähendavad.

Keeletestide sidumine keeleõppe raamdokumendiga

Enamasti on protsess seotud ühe keelega, keeleoskusuuringus on aga tegemist viie keelega. See on tingitud testide ülesehituse, konstrukti ja valideerimisprotsessi sammude loogilise järjestuse:

- Esiteks – kõikides keeltes on testide ülesehitus ja konstrukti võrreldav, s.t samu asju testitakse ühte moodi;
- Teiseks – tasemete piirid on kõikides keeltes samal kohal, s.t funktsionaalse võimekuse mõõde ühes keeles on täpselt sama kui teistes keeltes;
- Kolmandaks – kehtestatud on standardid, s.t eristavad võimekustasemed on sobitatud RD nelja testitud tasemega.

Vaatame neid tegevusi pisut lähemalt.

Võrreldavuse saavutamine

Eri keeltes võrreldavuse saavutamist on arvesse võetud testi kavandamise etapist alates.

- Võeti vastu ainult üks ülesehitusvariant. Testitavate osaoskuste komplektid koostati lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisoskuse mõõtmiseks, kasutades RD kirjeldusskaalasid tasemetel A1–B2.
- Iga osaoskus seoti kindla ülesandetüübiga, nt valikvastustega ülesanded.
- Kirjutamistestid tehti võrreldavaks, kasutades kõikides keeltes samu ülesandeid (nt pühadekaardi või filmiülevaate kirjutamine).
- Lugemis- ja kuulamisülesandeid kohandati nii, et need oleksid keeleti ühtse raskusega. Eeltest näitas raskustaseme üldist võrreldavust.

Rühmitamine tasemetesse eri keeltes

Kirjutamine on rühmitamise mõttes kõige kergem osaoskus, sest sooritusi saab otse üksteisega võrrelda.

Meetod, mida SurveyLang kasutab, põhineb järjestamisel, s.t ekspertidel palutakse välja valitud tööd järjestada nende kvaliteedi järgi. Järjestusandmete analüüsimiseks kasutatakse Raschi mudeli vormi, mille abil saab kõik sooritused kõikides keeltes panna ühele võimekusskaalale. Seda meetodit kasutas 2008. a juunis edukalt SurveyLangi partner Prantsuse Pedagoogika Uurimise Keskus CIEP ([CIEP 2008, Jones 2009](#)).

Standardite kehtestamine RD järgi

Eri keeltes tasemetesse rühmitamine lihtsustab tunduvalt RD tasemetele vastava standardi kehtestamise lõplikku etappi: kui rühmitamine on usaldusväärne, siis piisab standardi kehtestamisest vaid ühe korra kõikidele keeltele, selle asemel et teha seda iga keele jaoks eraldi.

Siiski on oluline läbi teha erinevate protseduuride ristvalideerimine.

Jällegi on kõige lihtsam tegelda kirjutamissooritustega, sest nii õpilased kui ka ülesanded saab panna mõõtmisaskaalale ning nende tunnusjooned sobitada vastavate RD kirjeldusskaalade tunnusjoontega. Nii saame õpilase taset kirjeldada selle järgi, kui hästi ta suudab mingit kirjutamisülesannet täita.

Lugemine ja kuulamine kasutavad ülalmainitud käsiraamatu ülesandepõhist standardi kehtestamise protseduuri, mis tugineb hindajate otsustele selle kohta, kas teatud RD tasemel olev õpilane peaks testi ülesannetele vastama õigesti või valesti.

Sellist otsustamisprotsessi toetab veel uuringuga kaasnev õpilaste küsimustik 16 enesehindamisväitega (ingl *Can Do statements*). Enesehindamisväited on osutunud kasulikuks varasemate RD-ga sarnaste uuringute tulemuste tõlgendamisel ([Jones 2002](#)).

Edasised arengud

Euroopa keeleoskusuuringu üks oluline tulemus on viies keeles testikomplektid, mis mõõdavad funktsionaalset keeleoskust ja järgivad RD-d. Sellest, kuidas uuringu tulemusi analüüsitakse, võib lugeda SurveyLangi lehelt [Analysis and results](#). (eesti keeles http://uuritud.ekk.edu.ee/fileadmin/user_upload/documents/analyyis_ja_tulemused.pdf).

Uuringu testikomplektid loovad Euroopa viie enim kasutatava keele testikomplektide tuumiku, mille abil saab raskusteta rühmitada tasemetesse ka teisi keeli. See peaks lihtsustama uuringu laienemist selle kordamisel (mis võiks põhimõtteliselt kaasata kõiki Euroopa keeli).

Teised arengustsenaariumid kordusuuringuks sisaldavad rääkimistesti, võimalust kaasata rohkem keeli ja uurida keeleoskust kõigil kuuel RD tasemel.

SurveyLangi standardi kehtestamise konverents Cambridge'is 26.–30. septembrini 2011

See tähtis üritus tõi kokku kõigi viie keele 70 eksperti ja professionaali, et kehtestada standardid selle aasta kevadel läbi viidud põhiuuringu tulemustele.